

Inleiding

Doden van vossen in de nacht

Op 4 februari 2022 heeft Gedeputeerde Staten een Wet natuurbeschermings-ontheffing verleend voor het in de nacht doden van vossen, met als argument de bescherming van weidevogels.¹ Bij dit doden mag gebruik worden gemaakt van geweer, lichtbak, nachtzichtapparatuur en geluiddemper. Vossen mogen worden gedood in weidevogelkerngebieden en de Natura 2000-gebieden met bodembroeders, met een bufferzone van 3 km. Het resultaat is dat in vrijwel heel Noord-Holland², buiten de steden, de vos vogelvrij is verklaard.

Dit terwijl de natuurlijke vijand van de vos de vos zelf is. Vossen zijn territoriale dieren. Dat betekent dat wanneer leeggevallen territoria vrijwel meteen weer worden opgevuld door nieuwe dieren. Daarnaast is de vos slechts één van wel 15 soorten predatoren. En staan weidevogels vooral onder druk door afname van geschikte leefgebieden. Het beleid van vossen schieten dat ook door Noord-Holland wordt gevoerd, krijgt dan ook vanuit verschillende hoeken stevige kritiek.³

De uitspraak van de Raad van State van 22 maart jl. erkent kritiek in een soortgelijke Wnb-ontheffing van de provincie Zuid-Holland en schorst deze.⁴ Ook de rechter is van oordeel dat niet is aangetoond dat een toename van het aantal gedode vossen leidt tot een afname van predatie op bodembroeders ofwel een verbetering van het broedsucces. Een zelfde soort stop is er op dit moment ook in andere provincies.^{5 6}

Landelijke vrijstelling vos

Daarnaast heeft de Rechtbank Midden-Nederland in februari een uitspraak⁷ gedaan waarin zij de landelijke vrijstellingslijst Regeling natuurbesluit (Rnb) onverbindend verklaart. De reden is dat er sinds 2017 voor de manier waarop deze vrijstelling geregeld is geen grondslag meer in de wet staat. Dat heeft tot gevolg dat er in de provincie Utrecht zonder ontheffing helemaal geen vossen meer mogen worden gedood, niet in de nacht en niet overdag.

'Belangrijke schade' door knobbelzwanen

Ook deed de Rechtbank Midden-Nederland een uitspraak waarin een schadebedrag van €250,- aan grasland onvoldoende onderbouwing is voor het afschieten van knobbelzwanen. Het afschieten van knobbelzwanen moest daarom in de provincie Utrecht stoppen.⁸

Vragen

Hierover hebben we de volgende vragen:

1. Klopt het dat de ontheffing voor het 's nachts schieten van de vos in Zuid-Holland gelijksoortig van aard is met de ontheffing van Noord-Holland?

Met inachtneming van een aantal kleine verschillen is de ontheffing in Zuid-Holland inderdaad gelijksoortig van aard. Het grootste verschil met Zuid-Holland is dat de Noord-Hollandse ontheffing wel echt is toegespitst op de bescherming van weidevogelleefgebieden en Natura 2000 gebieden voor zover daar grondbroeders zitten. De ontheffing heeft dan wel betrekking op een groot deel van Noord-Holland, maar is voldoende specifiek om in gebruik te blijven.

2. Is Bij12 betrokken bij de ontheffingen van beheer- en schadebestrijding van verschillende provincies en Noord-Holland in het bijzonder?

¹ <https://fbenoordholland.nl/media/attachment/208.pdf>

² <https://fbenoordholland.nl/media/attachment/194.pdf>

³ <https://fauna4life.nl/nachtelijke-vossenjacht-ligt-voor-de-tweede-keer-stil/>

⁴ <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RVS:2022:814>

⁵ <https://www.animalrights.nl/overwinning-nachtelijke-klopjachten-gaan-weer-niet-door>

⁶ <https://www.animalrights.nl/nergens-utrecht-mogen-vossen-worden-gedood>

⁷ <https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Rechtbanken/Rechtbank-Midden-Nederland/Nieuws/Paginas/Na-vossen-legt-rechtbank-ook-afschot-van-zwijnen-en-zwanen-stil.aspx>

⁸ <https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Rechtbanken/Rechtbank-Midden-Nederland/Nieuws/Paginas/Na-vossen-legt-rechtbank-ook-afschot-van-zwijnen-en-zwanen-stil.aspx>

BIJ12 is niet betrokken bij de ontheffingverlening dan wel bij de uitvoering van deze ontheffingen ten behoeve van beheer en schadebestrijding in Noord-Holland. BIJ12 verzamelt informatie over door wilde dieren veroorzaakte schade aan landbouwgewassen. Aanvragers kunnen deze gegevens in de onderbouwing van de ontheffingaanvragen gebruiken.

3. Schorst GS de ontheffing in Noord-Holland op voor het schieten op knobbelzwanen en de nachtelijke jacht op vossen?

Nee. De ontheffing voor de nachtelijke bestrijding van de vos schorsen wij niet.

Wij hebben geen ontheffing afgegeven voor de bestrijding van knobbelzwanen.

4. Gaat GS handhavend optreden indien er overdag geschoten wordt op o.a. vossen (soorten van de landelijke vrijstellingslijst)?

De letterlijke interpretatie van de vossenuitspraak van de rechtbank Midden Nederland brengt met zich mee dat wij op dit moment geen mogelijkheden zien om de landelijke vrijstelling, voor zover deze ziet op de bestrijding van de vos, te kunnen gebruiken. Wij zullen dus handhavend optreden indien wij constateren dat vossen worden gedood onder toepassing van de landelijke vrijstelling.